

CONSTANT PERMEKE

Antwerpen 31 juli 1886 -

Jabbeke 4 januari 1952.

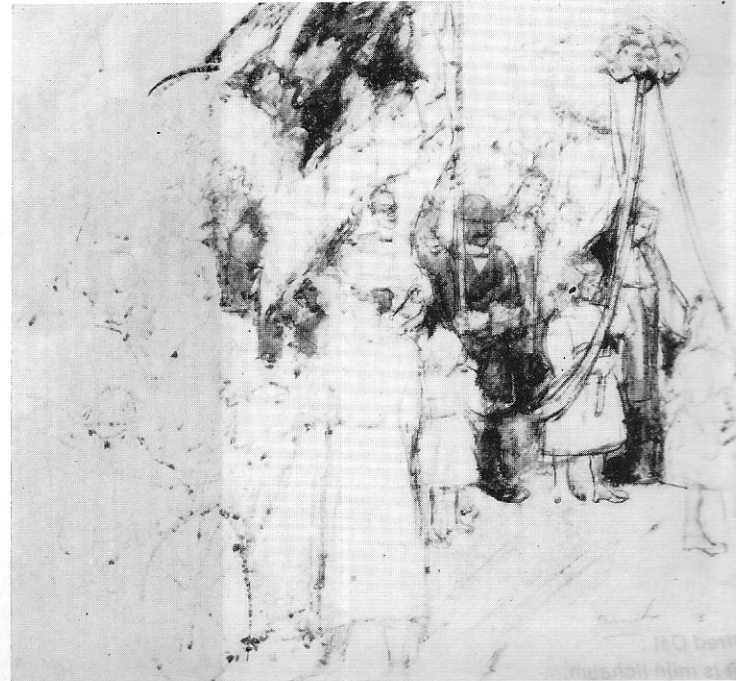
Hoofdfiguur van de 2e groep van Latem en van het Vlaams expressionisme. Was een tijdlang directeur van Antwerps HISK. Eerste ere-deken van het Christelijk Vlaams Kunstenaarsverbond.

Hij schilderde ook de mens geslagen door het leven, gelouterd door het lijden, gemilderd door het offer, deemoedig in 't gebed, met de lelijkheid, die de slagen van het leven hem toedienden, maar des te schoner naar zijn innerlijke waarde. Als rechtzinnige vertolker van de mens, en vooral van de Vlaamse simpele man, heeft hij het aangedurfd — en is hij erin geslaagd — deze mens zonder de bekoorlijkheid van een verwerkelijkte vorm, in zijn geestelijke waarde, op een monumentale wijze te openbaren.

Wie zijn werk benadert, moet alle kleinheid van zich afleggen. Dan spreekt zijn grote ziel tot ons, en dan voelen we doorheen die grootheid ook zijn milde goedheid. Zijn deernis met deze menselijke tragedie en zijn begrijpen. Wij voelen dat milde menselijke medeleven in zijn vissers en boeren, in zijn voedende moeders — de moeder, totale weg-schenking in milde liefde —, in die deemoedig biddende vrouw, die hij als een monument van resignatie en Godsberusting heeft getekend.

En hiermee raak ik een van zijn diepste wezenstrekken : „natuurlijke aanleg voor religieuze zielsverdieping” zoals Dr. A. Stubbe het uitdrukt. Zonder de schilder van eigenlijke motieven te zijn, zoals zijn kunstbroeder Albert Servaes, spreekt evenwel uit zijn werk de diepe berusting van een gelovig man. Zijn mensen, die hij met een onverbidelijke waarheid heeft geschapen, dragen weliswaar veelal de slagen van een hard bestaan, doch het zijn geen uitkomstlozen, het zijn geen vertwijfelden, zij zijn niet behept met het ziekelijk scepticisme van een moderne ontredderde tijd. Onze Vlaamse buitenmens

kent dit niet, en die Vlaamse buitenmens die hij in zijn werk geschapen heeft en die zo echt is, kent dit evenmin; zoals ook hem die vreemdsoortige uitwassen van een moderne hyperbeschaving vreemd zijn gebleven. Zijn scheppingen zijn gezond, en zijn mensen dragen met de last van het leven, de rustige zekerheid van een vaste uitkomst. Wat Karel Van de Woestijne in 'De Schroeflijn' over hem schreef, ligt diep besloten in zijn werk : „Met dat al is Constant Permeke, hoe dan ook oergodsdienstig gestemd, en in de uitoefening van Gods dienst een voortreffelijk katholiek”. (Jozef Storme)

C. Permeke : Processie.